

slag, der foreligger fra Udvalget, hvilket Underændringsforslag skulde være gaaet i Retning af aldeles at ophæve den Lov, der er paaberaabt, og endvidere midlertidig at sætte den paagjældende Bestemmelse i Hærloven ud af Kraft; men da jeg saa, at Udvalget var aldeles enstemmigt i sin Indstilling, erkjendte jeg, at det vilde være upraktisk og kun vilde give Anledning til en maasse øresløs Diskussion. Jeg vil derfor blot her idag opfordre ærede Medlemmer af Thinget, der maatte dele den Betragtning, jeg nu har fremført, om at ville give min Anskuelse en Tilstemning her i Thinget under Debaten, idet jeg da vil prøve paa at skaffe den fornødne Understøttelse tilstede til at fremkomme med Ændringsforslag i den antydede Retning til Sagens 3die Behandling. Jeg skal tillade mig at gøre opmærksom paa, hvorfor jeg finder, at det er aldeles overflødigt at have Leirøvelser i det næste Finantsaar. Det antydes i Ministeriets Motiver til Sagen, at det har ønsket at flytte Leiren til et andet Sted, fordi de faste Officerer nu kjendte Terrainet ved Hald saa nøie, at en Forandring i saa Henseende var ønskelig, idet det — det staaer der vel ikke udtrykkeligt, men jeg antager, det er Meningen — var ønskeligt, at de Befalende i Hæren fik Øvelse i at imødegaa de Vanskeligheder i Terrainet, hvorpaa de ikke iforveien kunde gøre Regning. Foruden denne Grund vil jeg imidlertid tillige fremhæve, at man har set ikke saa Udtalelser om, at disse Leirøvelser ikke have en Værdi, der svarer til de med dem forbundne Udgifter og med Tidsspilten for Mandskabet ved at ligge i Leir. Det er væsentlig disse af mig anførte Grunde, som have ledet mig til den Tanke at søge et Ændringsforslag fremmet, men jeg har angivet, hvorfor jeg ikke vilde gøre det ved denne Behandling, nemlig for ikke at spille Tiden. Derksom der altsaa er Nogen tilstede her i Thinget, som deler min Betragtning, og som anser det ønskeligt, at dette Spørgsmaal forelægges Thinget, opfordrer jeg dem til at ville medvirke til, at det kan blive bragt frem til 3die Behandling; men forsaavidt jeg ikke har Meningsfæller, agter jeg ikke at forsøge paa — som jeg jo skal sige efter Forretnings-

ordenen — at fremkomme med noget saadant Forslag til 3die Behandling.

Müller: Jeg har tidligere — det var i den forrige Krigsministers Tid — anbefalet at stifte Leir, fordi jeg mente, hvad jeg ogsaa dengang udtalte, at Terrainet blev altfor bekjendt, og at man burde sørge for, at Tropperne ikke kom til at bevæge sig i Ægne, hvor de — om jeg saa maa sige — kunde Terrainet udenad. Det er imidlertid vist, at Forandringer og Afveklinger i Suppositioner og Dispositioner kunne bringe saadanne Variationer tilstede, at man ret vel vil kunne benytte et Terrain, selv om man en Tidlang har foretaget Manøvrer i det, men Terrainet kan dog omfider blive oplidt, om jeg saa maa sige, det vil sige saa bekjendt, at man vænskelig vil kunne finde noget Nyt med Hensyn til Diemebets væsentlige Gjenstand, nemlig hvor man kan manøvrere. Saaledes vare jo de tidligere saa bekjendte Dyrehavsmanøvrer saa forslidte, og Terrainet der saa bekjendt, at man næsten ikke kunde finde nogen ny Supposition, nogen ny Disposition. Jeg tror derfor, det er nyttigt, at man stifter Terrain; men ved at overtænke dette, var det naturligt, at Tanken faldt paa, hvad der allerede er nævnt, nemlig at der i en ikke fjern Fremtid vil foreligge Forslag til en Hærrevision. Det lod sig nemlig tænke, at der ifølge den kunde ske en saadan Forandring i § 19 i Hærloven, som paabyder Leirøvelser, at den hele Paragraph for en stor Del kunde blive forandret, om ikke ganske udslettet. Jeg er meget langt fra at dele den Mening, at der ved Leirøvelserne, saaledes som de nu ere, skulde stiftes en saa stor Nytte, som — Alt er jo relativt — stod i Sammenligning med den Befæstning, der nødvendigvis maa følge af dem. Jeg er dog ogsaa langt fra at ville forlange eller endog ønske, at store Øvelser i Terrainet skulde bortfalde eller endog kun indskrænkes noget betydeligt; jeg har altfor megen Tro til Nytten deraf, til at jeg kunde ønske dette eller vilde bidrage dertil. Derimod forekommer det mig, at en Del af de Discipliner, der foretages under Leirøvelserne, henhører til en Art, som ikke egentlig